

HISTORIA klasa 1 LO **poziom podstawowy**

I. Treści nauczania szczegółowe przedmiotu *historia* w podstawie programowej

ZAKRES PODSTAWOWY
I. Historia jako nauka. Uczeń:
<ol style="list-style-type: none">1) definiuje podstawowe pojęcia (prehistoria, historia, historiografia, źródło historyczne);2) rozpoznaje rodzaje źródeł historycznych;3) przedstawia periodyzację dziejów powszechnych i ojczystych.
II. Pradzieje i historia starożytnego Wschodu. Uczeń :
<ol style="list-style-type: none">1) Wymienia najważniejsze cywilizacje starożytnego Bliskiego Wschodu (Sumerowie, Babilon, Egipt, Persja) oraz przedstawia ich wkład do kulturowego dziedzictwa ludzkości;2) Omawia najważniejsze etapy w starożytnych dziejach narodu żydowskiego.
III. Świat starożytnych Greków. Uczeń :
<ol style="list-style-type: none">1) porównuje organizację społeczeństw: Aten i Sparty oraz formy ustrojowe greckich polis;2) charakteryzuje kulturowe i polityczne konsekwencje wojen grecko-perskich oraz podbojów Aleksandra Macedońskiego;3) rozpoznaje osiągnięcia kulturowe starożytnych Greków w dziedzinie filozofii, teorii społecznych, literatury i sztuki, ze szczególnym uwzględnieniem ich wkładu w kulturę europejską.
IV. Społeczeństwo ,życie polityczne kultura starożytnego Rzymu. Uczeń:
<ol style="list-style-type: none">1) charakteryzuje przemiany ustrojowe i społeczne (w tym problem niewolnictwa) w państwie rzymskim doby republiki oraz cesarstwa, z uwzględnieniem roli Juliusza Cezara i Oktawiana Augusta;2) omawia kierunki i charakter ekspansji rzymskiej; wyjaśnia pojęcie imperium;3) wyjaśnia genezę chrześcijaństwa i zmiany sytuacji chrześcijan w państwie rzymskim;4) charakteryzuje znaczenie chrześcijaństwa dla zmian w kulturze i obyczajowości Rzymian;5) wyjaśnia wewnętrzne i zewnętrzne przyczyny upadku państwa rzymskiego; rozpoznaje osiągnięcia kulturowe starożytnych Rzymian i ich wkład w kulturę europejską.

V. Bizancjum i świat islamu. Uczeń:
<ol style="list-style-type: none"> 1) lokalizuje w czasie i przestrzeni cesarstwo bizantyjskie i charakteryzuje jego osiągnięcia w zakresie kultury; 2) wyjaśnia genezę islamu i charakteryzuje główne zasady tej religii; 3) przedstawia charakter i główne kierunki ekspansji arabskiej; opisuje charakterystyczne cechy kultury arabskiej.
VI. Europa wczesnego średniowiecza. Uczeń:
<ol style="list-style-type: none"> 1) Opisuje zasięg terytorialny, organizację władzy, gospodarkę i kulturę państwa Franków, ze szczególnym uwzględnieniem polityki Karola Wielkiego; 2) charakteryzuje ideę odnowienia cesarstwa rzymskiego na przykładzie jej realizacji przez państwo Karolingów oraz Ottonów; 3) opisuje proces tworzenia się państw w Europie, z uwzględnieniem ich chrystianizacji; 4) wyjaśnia pojęcie <i>Christianitas</i> (ze szczególnym uwzględnieniem duchowej i kulturowej roli benedyktynów).
VII. Europa w okresie krucjat. Uczeń:
<ol style="list-style-type: none"> 1) wyjaśnia duchowe i polityczne przyczyny, a także charakter rywalizacji papieżstwa z cesarstwem o przewodnictwo w <i>christianitas</i>; 2) charakteryzuje istotę i przebieg reformy Kościoła w X i XI wieku (reformy gregoriańskie); 3) charakteryzuje polityczne, społeczno-gospodarcze i religijne uwarunkowania wypraw krzyżowych do Ziemi Świętej i rekonkwisty oraz przedstawia ich skutki.
VIII. Gospodarcze i społeczne realia średniowiecznej Europy. Uczeń:
<ol style="list-style-type: none"> 1) charakteryzuje funkcjonowanie władzy, struktur społecznych i gospodarki w systemie feudalnym; 2) opisuje charakterystyczne przejawy ożywienia społeczno-gospodarczego w Europie XI–XIII wieku.
IX. Polska w okresie wczesnopiastowskim .Uczeń:
<ol style="list-style-type: none"> 1) wyjaśnia uwarunkowania narodzin państwa polskiego i jego chrystianizacji, uwzględnieniem roli Mieszka I i Bolesława Chrobrego; 2) charakteryzuje rolę współdziałania Kościoła i państwa dla utrwalenia polskiej suwerenności (św. Wojciech, arcybiskupstwo gnieźnieńskie); 3) opisuje zmiany terytorialne państwa polskiego w X–XII wieku; zestawia najważniejsze wydarzenia z dziejów Polski i Europy w X–XII wieku.
X. Polska w okresie rozbitcia dzielnicowego. Uczeń:
<ol style="list-style-type: none"> 1) Wyjaśnia przyczyny polityczne i społeczno-gospodarcze oraz następstwa rozbitcia dzielnicowego; 2) Przedstawia zagrożenia zewnętrzne (Marchia Brandenburska, Zakon Krzyżacki, Mongołowie) oraz wewnętrzne (partykularyzm interesów poszczególnych władców); 3) opisuje przemiany społeczno- gospodarcze na ziemiach polskich oraz ocenia

<p>społeczno-kulturowe skutki kolonizacji na prawie niemieckim;</p> <p>4) charakteryzuje proces przewyciężenia rozbitcia politycznego ziem polskich ze wskazaniem na rolę władców i Kościoła(znaczenie istnienia metropolii gnieźnieńskiej);</p> <p>5) zestawia najważniejsze wydarzenia z okresu rozbitcia dzielnicowego i dziejów Europy w okresie od XII do XIV wieku</p>
<p>XI. Europa późnego średniowiecza. Uczeń:</p>
<p>1) charakteryzuje przemiany społeczne i gospodarcze w Europie w późnym średniowieczu;</p> <p>2) opisuje zmiany na mapie politycznej Europy w XIV i XV wieku; charakteryzuje następstwa upadku cesarstwa bizantyjskiego i ekspansji tureckiej dla Europy.</p>
<p>XII. Polska w XIV i XV wieku. Uczeń:</p>
<p>1) opisuje proces zjednoczeniowy i rozwój terytorialny państwa polskiego w XIV i XV wieku;</p> <p>2) charakteryzuje rozwój monarchii stanowej w Polsce, uwzględniając strukturę społeczeństwa polskiego w późnym średniowieczu i rozwój przywilejów szlacheckich;</p> <p>3) wyjaśnia międzynarodowe i wewnętrzne uwarunkowania związków Polski z Węgrami Litwą w XIV i XV wieku;</p> <p>4) wyjaśnia początek ewolucji unii polsko-litewskiej: od unii w Krewie do unii w Horodle;</p> <p>5) charakteryzuje i ocenia stosunki polsko-krzyżackie na płaszczyźnie politycznej, gospodarczej i kulturowej; wymienia czynniki wpływające na atrakcyjność Polski dla mieszkańców państwa Zakonu Krzyżackiego; zestawia najważniejsze wydarzenia z dziejów Polski i Europy w XIV i XV wieku.</p>
<p>XIII. Kultura średniowiecza. Uczeń:</p>
<p>1) Wyjaśnia uniwersalny charakter kultury zachodniego średniowiecza, wskazując na wyjątkową rolę chrześcijaństwa jako podstawy ścisłej więzi wiary religijnej i rozumu, ze szczególnym uwzględnieniem roli św. Tomasza z Akwinu;</p> <p>2) rozpoznaje trzy podstawowe wyznaczniki zasięgu zachodniej <i>christianitas</i>: łacina (język liturgii i nauki), etos rycerski i sztuka gotycka;</p> <p>3) rozpoznaje dokonania okresu średniowiecza w dziedzinie kultury, z uwzględnieniem dorobku polskiego średniowiecza;</p> <p>4) określa znaczenie chrześcijaństwa w obrzędku łacińskim dla rozwoju kultury polskiej;</p> <p>5) charakteryzuje sztukę romańską i gotycką.</p>